

РЕШЕНИЕ

№ 7269

гр. София, 01.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на пети ноември през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Татяна Д.

Членове: Вергиния Мичева
Румяна М. Найденова

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Румяна М. Найденова Въззивно гражданско дело № 20251100504180 по описа за 2025 година

Производството е по реда на чл. 258 - 273 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба, подадена от СБАЛАГ „Майчин дом“ ЕАД срещу решение от 31.12.2024г., постановено по гр. д. № 79083/2017г. на СРС, 161 с-в.

Решението се обжалва в частта, в която СБАЛАГ „Майчин дом“ ЕАД е осъдено да заплати на П. М. Г., на основание чл. 49 ЗЗД вр. чл. 45 ЗЗД, сумата от 12500 лв., представляваща обезщетение за претърпените неимуществени вреди във връзка с пропуски при лечение и диагностика на състоянието на ищцата при престоя ѝ в периода 06.11.2012г. до 28.11.2012г. в СБАЛАГ „Майчин дом“ ЕАД, ведно със законната лихва от 06.11.2024г. до окончателното изплащане на сумата.

В жалбата са развити доводи за неправилност на обжалваното решение в обжалваната част. Твърди се, че при постановяване на решението съдът е допуснал нарушение на материалния и процесуалния закон. Счита, че районният съд е анализирал едностранчиво приетата по делото СМЕ. Излага доводи, че вредите са настъпили в друга болница СБАЛ „Св. София“, тъй като по време на престоя ѝ при жалбоподателя са ѝ прилагани правилните лекарства. Диагнозата на ищцата не можела да бъде поставена в СБАЛАГ „Майчин дом“, а същата е изписана с рецепта и насочена за наблюдение към личен лекар и проследяване на придружаващото заболяване. Излага съображения, че в епикризата не може да се посочи какво е придружаващото заболяване, тъй като не е поставена категорична диагноза, а това следва да се извърши

в кардиология. Твърди се, че са направени всички възможни изследвания, спазени са всички норми на добрите медицински практики и не са допуснати грешки или пропуски. Ищцата е отрекла минали заболявания и сърдечни проблеми. Преди дехоспитализацията е била в добро общо състояние и без оплаквания. По тези съображения моли решението да бъде отменено в обжалваната част и исковете да бъдат изцяло отхвърлени, като неоснователни и недоказани, а в условията на евентуалност – обезщетението да бъде намалено.

В установения от закона срок, въззиваемият е депозирал отговор на въззивната жалба. В него се излагат съображения за неоснователност на въззивната жалба. Моли решението на районния съд да бъде потвърдено в обжалваната част, като му бъдат присъдени сторените пред въззивната инстанция разноски.

Третото лице помагач изразява становище за основателност на подадената въззивна жалба и моли същата да бъде уважена.

Софийски градски съд, като обсъди събраните по делото доказателства, становищата и доводите на страните, съгласно разпоредбата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира от фактическа и правна страна следното.

Жалбата е подадена в срока по чл. 259, ал.1 ГПК и е процесуално допустима, а разгледана по същество - частично основателна.

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо, налице е постановен диспозитив в съответствие с мотивите на решението. При произнасянето си по правилността на решението съгласно чл.269, изр. второ от ГПК и задължителните указания, дадени с т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по т.д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС, въззивният съд е ограничен до релевираните във въззивната жалба оплаквания за допуснати нарушения на процесуалните правила при приемане за установени на относими към спора факти и на приложимите материално правните норми, както и до проверка правилното прилагане на релевантни към казуса императивни материално правни норми, дори ако тяхното нарушение не е въведено като основание за обжалване.

Районният съд е изложил правилна фактическа обстановка, поради което не е необходимо да се преповтаря. По наведените с въззивната жалба доводи и оплаквания, съдът намира следното.

За да бъде осъществен фактическият състав на непозволеното увреждане по чл. 49 вр. чл. 45 ЗЗД следва да се установят при условията на кумулативност следните елементи: вреди, тези вреди да са причинени от лице, на което отговорният по чл. 49 от ЗЗД е възложил работа, вредите да са причинени вследствие противоправно деяние /действие или бездействие/ при или по повод на възложената работа, причинителят да е действал виновно, като вината се предполага до доказване на противното.

СРС е приел, че се твърдят две групи вредни последици за здравословното състояние на ищцата - развитата болест постпартална кардиомиопатия и състоянието ѝ към настоящия момент, следващо от това заболяване и втората група - болките и страданията, които е търпяла до момента на правилното ѝ диагностициране с тази болест. С първоинстанционното решение е прието, че ответникът не отговаря за първата група вреди, които ищцата е претърпяла и ще търпи вероятно до края на живота си, тъй като не може да се установи необходима причинна връзка с противоправното деяние на служители на ответника по недиагностициране на заболяването – че ако го бяха диагностицирали или поне бяха насочили ищцата към допълнително изследване за това заболяване, здравословното ѝ състояние щеше да бъде различно. В тази част решението не се оспорва, поради което въпросите пред настоящата инстанция се концентрират около твърдените от ищцата болки и страдания, които същата е търпяла до момента на правилното ѝ диагностициране с тази болест.

ВКС разглежда въпросите, свързани с лекарската грешка, като особен вид деликт, доколкото увреждането обичайно настъпва при извършване на правнорегламентирана дейност. В Решение № 250 от 21.11.2012г. по г.д.№1504/2011г., III г.о. на ВКС се приема, че отговорността на лекаря е свързана с принципа на адекватните очаквания – адекватните очаквания са, че специалистът ще предложи и осъществи лечение, което е съобразено с медицинските стандарти и добрите практики и ще съблюдава всички законоустановени права на пациента. Когато е допуснато нарушение на добрите практики или на установените права – ще следва извод за осъществено противоправно поведение на лекуващия лекар/екип. Съгласно горепосоченото решение добрата медицинска практика изисква всеки пациент да получи адекватно на състоянието му лечение, по време на което да бъдат съблюдавани и съобразени всички гарантирани му права.

От събраните пред СРС доказателства се установява, че е налице противоправно поведение в изложения по – горе контекст, доколкото макар и на Г. да е било приложено правилното лечение, същата е останала недиагностицирана, респективно не е насочена към друго лечебно заведение. Действително събраните по делото доказателства могат да наведат на извод, че диагностицирането на заболяването не е било възможно в това лечебно заведение, поради липса на апаратура. Установява се от показанията на разпитаните по делото свидетели - служители на ответната болница, че болницата не разполага с ехокардиограф. От приетата по делото СМЕ е видно, че методът за доказване на постпартална кардиомиопатия е именно ехокардиографията. Вещното лице посочва и, че за поставяне на диагнозата постпартална кардиомиопатия е необходимо да се изключат всички останали етиологични възможности, които могат да доведат до сърдечна недостатъчност.

Горното обаче и невъзможността за поставяне на диагноза поради липса на необходимото медицинско оборудване, не изключва задължението на съответното лечебно заведение да предприеме съответните действия – да привлече външен специалист, преведе в друга болница след раждането или поне насочи за диагностициране към друга болница.

От показанията на разпитания по делото свидетел С. се установява, че при нужда привличат специалисти от други болници, най – често по съседство от „Св. Екатерина“ или изпращат там пациентките си за консултация, но това е по преценка на интерниста и в зависимост от това дали има нужда от допълнително изследване. Това в случая с ищцата обаче не е сторено.

От събраните по делото доказателства се установява, че на ищцата са били извършени две рентгенографии, като резултатът само от едната е описан в епикризата при изписването ѝ – двустранно разширени хилусни сенки, двустранно усилен белодробен рисунък – общ. белодробен едем; сърдечни сенки – с разширени двустранни граници. Видно от приетата допълнителна СМЕ след провеждане на цезаровото сечение и развитата се клинична картина на белодробен отток, който се потвърждава от проведената рентгенография със значително подобрение по отношение на белодробния отток в сравнение с първата рентгенография, е било възможно в диференциално – диагностичен план да бъде обсъждана при ищцата диагнозата перипартална кардиомиопатия. Вещото лице е посочило и, че прави впечатление големият напречен размер на сърдечната сянка, което е нетипично за жена на 19 годишна възраст без предхождащи заболявания. Тези факти, според вещото лице, дават основание да се предполага, че лекуващите лекари са имали данни, от които да предположат за възможността за наличието на такова заболяване след раждането. В проведеното на 27.05.2024г. съдебно заседание вещото лице посочва, че след втората рентгенография, при овладян отток, но голямо по размери сърце, които размери са останали непроменени, е можело да се предположи, че се касае за сърдечна причина.

Следователно, след като са били в невъзможност да поставят диагнозата в съответното лечебно заведение, е следвало да привлечат специалист от друго такова или да преведат пациентката в друга болница за уточняване на диагнозата след раждането, респективно поне да я насочат към друга болница за уточняване на диагнозата след изписването ѝ. Това в случая не е сторено, видно от събраните по делото доказателства. Самият жалбоподател във въззивната жалба посочва, че не може да се посочи изрично какво е придружаващото заболяване, тъй като не е поставена категорична диагноза, като това следвало да се извърши в кардиология. Такова насочване към кардиолог обаче липсва.

Не се установява ищцата да е била насочена за консултация с кардиолог, нито да е било предписано лечение след изписването ѝ. Действително в епикризата от

СБАЛАГ „Майчин дом“ е описано, че се насочва за наблюдения към личния лекар и проследяване на „придружаващото заболяване“. Не се посочва обаче какво е това придружаващо заболяване. В епикризата има отразяване, че ѝ е дадена рецепта, но не се установява какви са евентуално предписаните ѝ лекарства и включват ли тези, които са облекчавали основното ѝ състояние.

Представените от НЗОК и БЛС и Медицински одит писма не са обвързващи за съда относно осъществилото се противоправно поведение, но следва да се има предвид и, че в представеното от НЗОК писмо също е отразено, че въпреки четирите прегледа от кардиолог не е поставена диагноза, а в представената епикриза липсват данни за придружаващите заболявания. В писмото от БЛС пък е посочено, че е налице нарушение на правилата за добрата медицинска практика и етика от страна на интерниста, служител на ответната болница.

Действително ищцата е отрекла минали сърдечни заболявания, но както и вещото лице посочва, заболяването на ищцата перипартална кардиомиопатия се получава или в последния месец на бременността или в първите пет месеца след раждането, включително и по време на самото раждане. Това, че ищцата е отрекла минали заболявания не означава, че не може да се прояви ново такова, както е в настоящия случай, нито освобождава въззивника от задължението да предприеме необходимите действия, съответно на посоченото по – горе.

Изискуемото по чл. 45 ЗЗД поведение на лекари и медицински специалисти, в контекста на отговорността по чл.49 ЗЗД на техния работодател/възложител на работата, е противоправно, когато се намира в противоречие с утвърдените от медицинската наука и практика методи и технологии за осъществяване на медицинската помощ – чл.79, ал.1 от Закона за здравето; с утвърдените по съответния ред медицински стандарти в съответната област – чл.6, ал.1 ЗЛЗ и Правилата за добра медицинска практика, приети и утвърдени по реда на чл.5, ал.4 от Закон за съсловните организации на лекарите и лекарите по дентална медицина; с основния принцип на правото на медицинска помощ – качество, което понятие е посочено в чл.80 ЗЗ и включва в себе си своевременност и достатъчност на медицинската помощ; неспазване правата на пациентите, посочени в чл.86, ал.1 ЗЗ, както и с неспазване на етичните изисквания към упражняването на медицинската професия, залегнали в Кодекса за професионална етика на българските лекари – арг. от чл.190, ал.1 ЗЗ. В Решение № 508 от 18.06.2010г. по г.д. №1411/2009г., III г.о. на ВКС се приема, че е достатъчно деянието (действие или бездействие) да е несъвместимо с „добрата медицинска практика“, за да се реализира отговорността за медицинска грешка.

Следвайки така очертаните от съдебната практика насоки, въззивният съд приема, че в резултат на неправилни, според медицинските стандарти и добри практики, бездействия на лекарите при ответната болница, на ищцата са причинени

вреди по смисъла на чл. 45 ЗЗД.

Неоснователни са изложените във въззивната жалба оплаквания, че за първи път ищцата е била диагностицирана едва в „Св. Екатерина“. За първи път диагнозата е поставена на ищцата в СБАЛББ „Св. София“, като е отразено, че същата е постъпила на 02.12.2012г. с оплаквания от два дни преди постъпването ѝ, и на 04.12.2012г. е била преведена в друга болница. Видно от представената епикриза /л. 140 от делото на СРС/ именно в болница „Св. София“ е била поставена диагнозата, като преди това, отново видно от отразяването в епикризата и съгласно добрата медицинска практика, е била консултирана с лекар от болница „Св. Екатерина“ и вследствие преведена там за продължаване на лечението.

Действително няма причинна връзка между поведението на жалбоподателя и заболяването на ищцата и именно това е приел и СРС, но има причинна връзка между поведението на жалбоподателя и настъпилите болки и страдания при ищцата вследствие на влошаването ѝ след дехоспитализацията ѝ. Видно от допълнителната СМЕ поставянето на диагноза по време на престоя в СБАЛАГ „Майчин дом“ ЕАД би променило поведението на лекарите след раждането, тъй като ищцата щеше да бъде консултирана с кардиолог и съответно преведена в УМБАЛ „Св. Екатерина“ ЕАД за допълнително диагностично уточняване и лечение. При пациентката щеше да се избегне влошаването ѝ след дехоспитализацията на 28.11.2012г. в СБАЛАГ „Майчин дом“. Правилни са изводите на СРС, че тези вреди не биха настъпили, че при извършване на дължимите действия и спазване на добрите медицински практики, състоянието на ищцата не би се влошило.

От дадените от вещото лице разяснения в съдебно заседание на 27.05.2024г. „близка прогноза“ означава времето от една, две седмици след изписването на ищцата. Посочва, че именно по отношение на близката прогноза поведението на ответната болница има отношение, тъй като веднага след изписването ѝ тя се е влошила, което е можело да доведе до нещо фатално. Именно близката прогноза е била проблемна, поради това, че не е поставена диагноза. Разяснява, че точно поради спрения прием на лекарства след изписването ѝ, най – вероятно е влязла в декомпенсирана сърдечна недостатъчност.

С оглед изложеното по - горе, следва да бъде обсъдено и възражението на въззивника за прекомерност на определеното обезщетение. Съгласно изразената в т. 11 от ППВС 4/68 г., задължителна практика на ВС, при приложение на чл. 52 от ЗЗД, на обезщетяване на посоченото основание подлежат всички "неимуществени вреди", включващи всички онези телесни и психически увреждания на пострадалия и претърпените от него болки и страдания, формиращи в своята цялост негативни емоционални изживявания на лицето, ноторно намиращи не само отражение върху психиката, но и създаващи социален дискомфорт за определен период от време. А

също така и на основание чл. 52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост, като понятието "справедливост" не е абстрактно, а е свързано с цялостна преценка на обективно съществуващи конкретни обстоятелства във всеки един случай. За да се определи справедлив размер на обезщетението за претърпени от деликт болки и страдания, е необходимо да се съобразят следните общи критерии: характер и тежест на увредите, обстоятелства, при които са настъпили, интензитет и продължителност на болките и страданията, получени физически и психически последици от уврежданията, както и общественото разбиране за справедливост на даден етап от развитие на самото общество, отчитане на конкретните икономически условия в страната.

От събраните пред СРС гласни доказателства се установява, че ищцата се е влошила след изписването ѝ от ответната болница. Имала е задух, била е с кислородна бутилка, на изкуствена вентилация, изпитвала е несигурност за живота си, тревога от неяснотата за състоянието ѝ.

От друга страна, това състояние на ищцата не е продължило дълго. Видно от събраните пред СРС доказателства, същата е била диагностицирана и е започнал прием на лекарства за овладяване на симптомите, доколкото се изясни, че единственото приложимо за ищцата лечение е трансплантация на сърце. При съобразяване на икономическите критерии съдът взе предвид, че към датата на деликта минималната работна заплата за страната е била в размер на 270 лв.

При така събраните доказателства и посочени критерии, настоящият състав намира, че при отчитане на всички релевантни обстоятелства, търпените негативни преживявания, степента на засягане на емоционалния и личния живот на увредения, справедливият размер на обезщетението за неимуществени вреди възлиза на сумата от 5000 лв. С Тълкувателно решение № 3/22.04.2005 г. на ОСГК на ВКС, т. 11, приложимо по аналогия и към настоящия случай, се приема, че размерът на претърпените вреди се определя глобално по справедливост.

С оглед на изложеното, поради частично несъвпадане изводите на двете инстанции относно размера на дължимото обезщетение, решението следва да бъде отменено в обжалваната част за разликата над 5000 лв. до присъдения от СРС размер от 12 500 лв.

По разноските:

С оглед отменената част от решението, се налага преразпределение на разноските в първоинстанционното производство. Решението следва да бъде отменено в частта, в която ответната болница е осъдена да заплати разноски на П. М. Г. над размера от 282.50 лв. до размера на 706.25 лв., както и разноски в полза на СРС над размера от 375 лв. до 937.50 лв. П. М. Г. следва да бъде осъдена да заплати на „Майчин дом“ ЕАД сумата от още 645 лв. разноски в производството пред СРС.

По разноските на въззивна инстанция:

На въззивника, на основание чл. 273 ГПК вр. чл. 78, ал. 3 ГПК следва да бъдат присъдени направените разноски в размер на 150 лв. за държавна такса. Доказателства за платено адвокатско възнаграждение не са представени, поради което такива не следва да се присъждат.

С оглед изхода на спора, на основание чл. 273 ГПК вр. чл. 78, ал. 1 ГПК разноски се дължат и на въззиваемата П. Г., съразмерно на уважената част на иска – 610 лв. за адвокатско възнаграждение. Процесуалният представител на насрещната страна е направил възражение за прекомерност на платеното адвокатско възнаграждение, което е неоснователно с оглед фактическата и правна сложност на делото, извършените процесуалния действия и материалния интерес.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 20134430 от 31.12.2024г., постановено по гр. д. № 79083/2017г. на СРС, 161 с-в в частта, в която „Майчин дом“ ЕАД, ЕИК 000662769 е осъдено да заплати на П. М. Г., ЕГН ***** обезщетение за неимуществени вреди над размера от 5000 лв. до размера от 12500 лв., както и в частта, в която е осъдено да заплати разноски на П. М. Г. над размера от 282.50 лв. до размера от 706.25 лв., както и разноски в полза на СРС над размера от 375 лв. до размера от 937.50 лв. и вместо това постановява:

ОТХВЪРЛЯ предявения от П. М. Г., ЕГН ***** срещу „Майчин дом“ ЕАД, ЕИК 000662769 иск с правно основание чл. 49 ЗЗД вр. чл. 45 ЗЗД, за сумата над 5000 лв. до 12500 лв., представляваща обезщетение за претърпените неимуществени вреди във връзка с пропуски при лечение и диагностика на състоянието на П. М. Г. при престоя ѝ в СБАЛАГ „Майчин дом“ ЕАД, ведно със законната лихва от 06.11.2024г. до окончателното изплащане на сумата.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20134430 от 31.12.2024г., постановено по гр. д. № 79083/2017г. на СРС, 161 с-в в останалата обжалвана осъдителна част.

Решението, в частта, в която е отхвърлен искът за разликата над 12 500 лв. до пълния предявен размер от 20 000 лв. е влязло в сила, като необжалвано.

ОСЪЖДА „Майчин дом“ ЕАД, ЕИК 000662769 да заплати на П. М. Г., ЕГН ***** , на основание чл. 273 ГПК вр. чл. 78, ал. 1 сумата от 610 лв., представляваща направените пред въззивната инстанция разноски.

ОСЪЖДА П. М. Г., ЕГН ***** да заплати на „Майчин дом“ ЕАД, ЕИК 000662769, на основание чл. 273 ГПК вр. чл. 78, ал. 3 ГПК сумата от 150 лв., представляваща направените пред въззивната инстанция разноски за държавна такса,

както и сумата от още 645 лв. разноси в производството пред СРС .

Решението е постановено с участието на третото лице помагач на страната на СБАЛАГ „Майчин дом“ ЕАД – ЗК „Лев Инс“ АД.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от съобщаването му на страните, при предпоставките на чл. 280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____